

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci nezletilé žalobkyně **A. M.**, jejímž jménem podali žalobu její zákonní zástupci K. M. a J. M., právně zastoupeni prof. JUDr. Janem Křížem, CSc., advokátem AK Kříž a partneři s.r.o., se sídlem Praha 1, Dlouhá 13, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí, se sídlem Praha 2, Na poříčním právu 1**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2014, čj. MPSV-UM/4325/14/4S-KHK, o příspěvek na péči, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2014, čj. MPSV-UM/4325/14/4S-KHK a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 24. 2. 2014, čj. 21379/2014/HKR se z r u š u j í a v ě c se v r a c í k d a l š í m u ř í z e n í .**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 4.719,- Kč k rukám právního zástupce do 30-ti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou se zákonní zástupci nezletilé žalobkyně domáhali přezkoumání zákonnosti a správnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu, kterým bylo zrušeno zamítnutí návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči, a tento byl zvýšen z 6.000,- Kč na 9.000,- Kč měsíčně od října 2013. Žalobci namítali nepřezkoumatelnost a nesrozumitelnost, jakož i vnitřní rozporuplnost napadeného rozhodnutí. Uváděli, že již rozhodnutí orgánu I. stupně hodnotilo u nezletilé dcery jako nezvládaných pouze 5 základních životních potřeb, při nichž potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc jiné osoby, a to stravování,

oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví a osobní aktivitu. Po přezkoumání věci dospěl odvolací orgán k závěru, že nezletilá nezvládá 6 základních životních potřeb, tedy též potřebu orientace. Stupeň její závislosti byl tak stanoven jako těžká závislost, tedy stupeň III. a příspěvek zvýšen na částku 9.000,- Kč měsíčně. Toto posouzení však není správné, neboť nebyly vzaty v potaz nálezy odborných lékařů, zejména pak zpráva Speciálně pedagogického centra v Hradci Králové z 18. 10. 2013, Zpráva o ambulantním vyšetření FN v Hradci Králové ze dne 19. 12. 2013 a 10. 12. 2013, tyto nebyly posouzeny individuálně a ve vzájemných souvislostech. Pokud by tak totiž správní orgán učinil, musel by dospět k závěru, že stupeň závislé osoby na pomoci jiných fyzických osob je IV. stupně, tedy musel by tuto závislost hodnotit jako úplnou, neboť nezletilá není schopna zvládat celkem 9 základních životních potřeb, nikoliv pouze 6. Při posouzení stupně závislosti žalovaný vůbec nepřihlédl ke způsobu hodnocení, který je obsažen ve vyhlášce MPSV č. 505/2006 Sb., který je uveden v § 2, § 2a a též v Příloze č. 1. Zde se uvádí, že při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Žalobkyně apeluje na skutečnost, že obsah tohoto ustanovení vyžaduje, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Kromě uznaných nezvládaných potřeb (viz výše) není nezletilá schopna zvládat samostatně základní životní potřebu komunikace, výkonu fyziologické potřeby a péči o domácnost. S odkazem na výše uváděnou zprávu z 18. 10. 2013 lze ku schopnosti zvládání základní životní potřeby komunikace poukázat na tento popis, z něhož plyne, že „v oblasti komunikace vážně zejména pragmatická funkce komunikace, výrazy chápe jen v konkrétním významu, více příkazový pokyn zvládá s obtížemi, nechápe humor, ironii, sarkasmus, její chápání řeči je doslovné, nerozlišuje sociální role, všem tyká..“. K potřebě – výkon fyziologické potřeby – nezletilá vyžaduje dohled jiné osoby, při používání WC v případě zaujetí činností zapomíná dojít na WC a pomočuje se. V potřebě péče o domácnost nezná hodnotu peněz, nedokáže sama nakupovat, v obchodě se neorientuje, vzhledem k obtížím motorickým není schopna se zapojit do péče o domácnost (luxování, mytí nádobí, krájení, strouhání, nalévání, stříhání apod.). Velkým problémem je při posuzování a hodnocení samostatnosti hyperglykémie, kterou nezletilá trpí, neboť při dodržování léčebného režimu vyžaduje mimořádnou pomoc, která rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahuje pomoc, poskytovanou osobě téhož věku – viz ust. § 10 odst. 2 zákona o sociálních službách. Není schopna si sama aplikovat inzulin, nepamatuje si, jestli si ho již aplikovala, je tak nutný trvalý dohled dospělé osoby, jinak hrozí riziko těžké hypoglykémie a hypoglykemického postižení. Žalovaný nesprávně posoudil celou věc, byl chybně posouzen zdravotní stav posuzované, v rozporu s předloženými zprávami a s jejím faktickým zdravotním stavem, kdy z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (psychické postižení s často se opakujícími závažnými poruchami komunikace a orientace v exteriéru včetně středně funkčního typu autismu) není schopna zvládat 9 základních životních potřeb, její stupeň závislosti dosahuje proto IV. stupně a pečující osoba má tak nárok na příspěvek na péči ve výši 12.000,- Kč měsíčně.

Žalobkyně žádala proto zrušení rozhodnutí žalovaného a přiznání náhrady nákladů řízení.

Žalovaný podal k žalobě dne 21. 8. 2014 vyjádření, v němž žalovaný popsal dosavadní průběh řízení, odkázal na posudek PK MPSV ze dne 29. 4. 2014, dle něhož posuzovaná jako osoba do 18 let věku z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat základní životní potřeby – orientaci, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity. Jedná se tak o 6 základních životních potřeb, tedy III. stupeň závislosti, se vznikem od 1. 10. 2013. PK přitom vycházela z posudkového spisu LPS OSSZ Hradec Králové, spisu žalovaného, ze sociálního šetření Úřadu práce ze dne 4. 11. 2013, dále ze zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře a ze zdravotní dokumentace psychiatrie Pardubice. Měla tak, dle přesvědčení žalovaného, dostatek podkladů pro zhodnocení zdravotního stavu oprávněné osoby, vypořádala se se všemi rozhodujícími skutečnostmi, podklady zhodnotila dostatečně a vydala přesvědčivý a objektivní posudkový závěr. PK se ke zvládnutí komunikace nezletilé vyjádřila tak, že dle odborných nálezů posuzovaná komunikuje, řeč je srozumitelná, je schopna čtení i psaní. K výkonu fyziologické potřeby uvedla, že namítané umývání je součástí základní životní potřeby tělesná hygiena, která byla uznána jako nezvládaná, WC je žalobkyně schopna použít, je schopna se vyprázdnit, pokud není zaujata činnostmi, proto potřeba nebyla uznána jako nezvládaná. Potřeba péče o domácnost není u osob do 18 let věku posuzována, v souladu s § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách. Žalovaný dále poukazuje na to, že při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku. Žalovaný připomíná, že mu nepřísluší přehodnocovat posudek o zdravotním stavu posuzované, zpracovaný posudkovými lékaři, neboť k tomu není kompetentní, ani nedisponuje příslušnými odbornými znalostmi, posudek byl zhodnocen v souladu s ust. § 50 odst. 4 správního řádu. Žalovaný je přesvědčen, že rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a na základě zjištěného skutkového stavu, navrhuje proto žalobu zamítnout. Náhradu nákladů řízení žalovaný neúčtoval.

Soud se souhlasem účastníků řízení rozhodl ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2001 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), důkazy, obsažené ve spisu, pak hodnotil jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z ust. § 7, kde je uvedeno, že příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby, uvedené v § 4 odst. 1, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jim tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83, nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb...

Dle § 8 odst. 1 cit. zákona se osoba do 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,
- b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,
- c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,
- d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb,

a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

Po přezkoumání věci soud konstatuje, že shledal správným a v souladu s ust. § 9 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, odkaz žalovaného na skutečnost, že v případě posuzované osoby do 18 let věku se nehodnotí schopnost zvládat základní životní potřebu, uvedenou v odst. 1 písm. j), tedy péči o domácnost. Námitka žalobkyně je tak v tomto směru bezpředmětná.

Jinak je tomu však v případě námitek, směřujících proti závěru žalovaného v tom směru, že nezletilá žalobkyně zvládá základní životní potřebu komunikace a fyziologická potřeba. Dle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 – Vymezení schopností zvládat základní životní potřeby – se pod písm. **c) Komunikace** uvádí, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky. Soud v tomto směru nemohl přehlédnout vyjádření Speciálně pedagogického centra v Hradci Králové ze dne 12. 2. 2013, přítomného ve spisu žalovaného. Z jeho závěru vyplývá, a to s odkazem na velmi podrobné popsání schopnosti verbální komunikace nezletilé, že dívka trpí těžkou a dlouhodobou – v podstatě trvalou – neurovývojovou poruchou, způsobenou dysfunkcí mozku. Tato těžká a dlouhodobá porucha znemožňuje adekvátní orientaci ve světě, adekvátní a smysluplnou komunikaci se světem. Porucha autistického spektra závažně ovlivňuje všechny psychické funkce, je narušena emotivita, efektivita chování, jednání, myšlení, vnímání, těžce narušena integrita vývoje osobnosti. Patologické psychické projevy omezují sociální orientaci a adaptaci v běžném sociálním prostředí. Dále soud připomíná závěr sociálního šetření ze dne 28. 12. 2012, z něho vyplývá, že ústní domluva přiměřená věku, umí vyprávět o činnostech, které ji baví, o tom, co jí nejde, mluví nerada. Nemá představivost, abstraktní věci se učí obtížně, rodiče se snaží učit režim dne pomocí obrázkových piktogramů, všechny věci musí doslova vysvětlit, jinak má problémy s pochopením. Z posudku PK MPSV ČR ze dne 29. 4. 2014 vyplývá, že komisi byly výše cit. materiály známy, tyto též v posudku popsala. Při hodnocení základní životní potřeby komunikace se však komise omezila pouze na konstatování, že nezletilá komunikuje, řeč je srozumitelná, je schopna čtení i psaní a potřeba tak není uznána. Soud po seznámení se s tímto odůvodněním PK nepovažuje toto odůvodnění za vyčerpávající a přezkoumatelné. Jednak v něm není uvedeno, zda schopnost porozumět se a porozumět u žalobkyně může či ne a v jaké míře ovlivnit její choroba, o níž se (viz výše cit. nález) zmiňuje v tom smyslu, že její choroba znemožňuje adekvátní a

smysluplnou komunikaci. Dále se prakticky nezmiňuje o tom, zda žalobkyně rozumí všeobecně používaným základním obrazovým symbolům či zvukovým signálům a jaká je její schopnost používání běžných komunikačních prostředků. Soud nepochybuje, že žalobkyně je schopna komunikace, tato je vcelku velmi dostatečně popsána v podkladech. Její choroba ji však v běžném styku značně omezuje a je právě v souvislosti s popsáním adekvátní a smysluplné komunikace popsána jako nevládaná. Je tak na posudkovém orgánu, aby se v novém řízení zabýval zdůvodněním zvládnání či nezvládnání této základní životní potřeby šířeji, tedy komplexně a řádně všechny aspekty schopnosti zvládat tuto základní životní potřebu zhodnotil a vyargumentoval. Soud je přesvědčen, že pod písm. c) cit. ustanovení je jistě jednoznačně míněno smysluplné zvládnání této potřeby.

V dalším pak soud zkoumal schopnost řádného zvládnání základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby u nezletilé žalobkyně. V tomto směru výše cit. příloha pod písm. **g) Výkon fyziologické potřeby** považuje za schopnost tuto zvládat stav, kdy osoba je schopna **včas** používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. Soud je z průběhu spisu přesvědčen, že tuto schopnost, tedy včas použít WC, bez dalšího nezletilá nemá. Podklady popisují, že pokud se zaujímá jakoukoliv činností, tuto schopnost nemá. Zde soud připomíná, že ust. § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. uvádí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu, není schopna tuto potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. O nezvládnání této základní životní potřeby u žalobkyně tak soud neměl pochybností, neboť pokud nezletilá není schopna tuto potřebu zvládnout včas, není schopna ji uspokojivě zvládnout.

Vzhledem k uvedeným důvodům shora dospěl soud k přesvědčení, že dosavadní zjištění skutkového stavu této věci nekoresponduje s požadavkem ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy že dosud nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, tyto pochybnosti soud výše uvedl a odůvodnil. S odkazem na ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. proto soud přistoupil ku zrušení napadeného rozhodnutí a k vrácení věci k dalšímu řízení, současně zrušil, v souladu s odst. 3 cit. ustanovení i rozhodnutí orgánu I. stupně, jemuž vyčítá obdobná pochybení.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšná žalobkyně účtovala náhradu nákladů právního zastoupení. Tyto náklady byly účtovány částkou 4.719,- Kč, která představuje 3 úkony právní služby po 1.000,- Kč, 3 režijní paušály po 300,- Kč a DPH v částce 819,- Kč. Soud účtovanou náhradu nákladů právního zastoupení nezletilé žalobkyně přiznal, a to v souladu s vyhláškou č. 177/1996 Sb., a jeho ust. § 9 odst. 2, ve spojení s § 7 bod 3 (1.000,- Kč za jeden úkon právní služby) a ust. § 13 odst. 3.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 27. února 2015

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně